

Kansalliseen eKirjastoon liittyminen

Hyvinvlt 13.03.2024 § 17
91/12.03.02/2024

Valmistelija

Kirjastotoimenjohtaja Mustajoki Noora

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) velvoittaa kirjastoja tarjoamaan ajantasaiset kokoelmat tasapuolisesti kaikkien käyttöön. Tämä koskee myös digitaalisia aineistoja, kuten e-kirjoja, e-lehtiä, äänikirjoja ja äänitteitä.

Kittilän kirjasto on osa Pohjoisen eKirjastoa, joka toteuttaa sähköisen aineiston yhteishankintaa ja lainausta Lapin, Oulun, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueella. Kuntakohtainen kustannus yhdeksästä e-palvelusta on yhteensä 0,8 € / asukas.

Pohjoisen eKirjaston kautta asiakkaiden käytössä ovat

- e- ja äänikirjapalvelu Ellibs
- ulkomaisten e-kirjojen palvelu OverDrive
- e-lehtipalvelut ePress ja eMag
- ulkomaisten e-lehtien palvelu PressReader
- taidemusiikkia ja konserttitaltiointeja tarjoava Medici.tv
- soiton- ja laulunopetuspalvelu Rockway
- klassisen musiikin palvelu Naxos
- elokuvapalvelu Cineast

Pohjoisen eKirjaston lisäksi Suomessa on noin 30 muuta e-kirjastokokoelmaa, joiden laajuus vaihtelee. Siksi Helsingin kaupunginkirjaston hallinnoima, kirjastojen valtakunnallinen kehittämistehtävä käynnisti vuonna 2022 koko Suomen laajuisen hankkeen yhteisen eKirjaston käynnistämiseksi.

Hanke päättyi vuonna 2023 ja siirtyi toteutusvaiheeseen Kansalliskirjaston alle. Yhteinen eKirjasto avautuu asiakkaiden käyttöön 23.4.2024. Sen käyttö edellyttää sitä, että oma asuinkunta on liittynyt mukaan eKirjastoon.

Kansallisen eKirjaston ensimmäisen vaiheen tarjonta:

- e- ja äänikirjapalvelu Ellibs
- ulkomaisten e-kirjojen palvelu OverDrive
- digilehdet: Pure Capital (ePress)

Kuntien yhteinen eKirjasto tarjoaa yhden verkkosivun tai mobiiliapplikaation kautta monipuolisen e-kirjastokokoelman missä päin Suomea tahansa. Jos kaikki Suomen kunnat liittyvät mukaan yhteiseen eKirjastoon, on kaikilla suomalaisilla tasa-arvoiset mahdollisuudet käyttää yhtä laajaa e-aineistokokoelmaa eli lukea e-kirjoja, kuunnella e-äänikirjoja ja lukea e-lehtien digitaalisia näköisversioita. Yhteisen eKirjaston kustannus on 0,7 € / asukas vuodessa.

Kansallisen eKirjaston myötä Pohjoisen eKirjasto supistaa toimintaansa koskemaan vain sellaisia aineistolajeja, joita Kansallinen eKirjasto ei tarjoa. Pohjoisen eKirjastolla on kuitenkin lisenssisopimukset e-kirjapalvelu Ellibsin ja OverDriven sekä ePressin ja eMagin kanssa vuoden 2024 loppuun. Pohjoisen eKirjaston jäsenenä myös Kittilä on sitoutunut maksamaan palvelusta Pohjoisen eKirjastolle.

Lapin kirjaston johtoryhmä on kokouksessaan 22.2.2024 keskustellut yhteisen eKirjaston liittymisaikataulusta. Vaikka sopimus on kuntakohtainen, kannattaa Lapin kirjastojen liittyä yhtä aikaa.

Koska Yhteisen eKirjaston tarjoamista palveluista maksetaan vuoden 2024 loppuun saakka Pohjoisen eKirjastolle, kannattaa Kittilän kunnan liittyä mukaan muiden Lapin kirjastojen tavoin vasta vuoden 2025 alusta.

Yhteiseen eKirjastoon kannattaa liittyä, sillä keskitetyn hankinnan ja suuren volyymin myötä se mahdollistaa aiempaa laajemmän aineistovalikoiman e- ja äänikirjojen sekä e-lehtien osalta.

Hallintosäännön 25 §:n mukaan lautakunta tekee päätökset toimialansa sopimuksista ja sitoumuksista, ellei niitä lautakunnan päätöksellä ole siirretty viranhaltijalle sekä päättää toimintojen ja palvelujen järjestämistavoista.

Liitteistä löytyvät kuntapäätäjille tarkoitettu eKirjastoinfo sekä Kansalliskirjaston eKirjastosopimus liitteineen.

Esittelijä	Vs. sivistystoimenjohtaja Ylinampa Janne
Päätösehdotus	Päätetään liittyä mukaan Yhteiseen eKirjastoon 1.1.2025 alkaen. Liittymissopimuksen allekirjoittaa sivistystoimenjohtaja ja kunnan sopimusyhteyshenkilönä toimii kirjastotoimenjohtaja.
Päätös	Kirjastotoimenjohtaja Noora Mustajoki oli selostamassa asiaa ja vastaamassa kysymyksiin pykälän käsittelyn ajan. Eesitys hyväksyttiin.